

ЗАКОН
ЗА НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Създава се Национален институт по метеорология и хидрология (НИМХ).

Чл. 2. (1) НИМХ е национална автономна научна организация в областите метеорология, хидрология и агрометеорология.

(2) НИМХ осъществява оперативни дейности в областите метеорология, хидрология и агрометеорология и е Националната хидрометеорологична служба на Република България.

(3) НИМХ е юридическо лице със статут на второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на образованието и науката и съставя, изпълнява и отчита делегиран бюджет.

Чл. 3. НИМХ осъществява своята дейност въз основа на Правилник за устройството и дейността, приет от Общото събрание на НИМХ.

Глава втора
ОСНОВНИ ФУНКЦИИ И ДЕЙНОСТИ НА НИМХ

Чл. 4. НИМХ осъществява следните основни функции:

1. фундаментални и приложни научни изследвания, иновативна и образователна дейност в областите метеорология, хидрология и агрометеорология.

2. оперативни функции, свързани с изпълнение на задълженията на Национална хидрометеорологична служба на Република България.

Чл. 5. (1) Основните функции на НИМХ се изпълняват чрез национални и международни дейности.

(2) Национални дейности са:

1. изграждане и поддържане на системи за метеорологични, хидрологични и агрометеорологични наблюдения (хидрометеорологичен мониторинг) на територията на Република България като регионален компонент от Глобалната интегрирана система за наблюдение на Световната метеорологична организация (СМО) към Организацията на обединените нации (ООН) ;

2. контрол, обработка и анализ на информацията от хидрометеорологичния мониторинг;
3. издаване на метеорологични, хидрологични и агрометеорологични прогнози;
4. разработване и поддържане в оперативен режим на специализирани системи за ранно предупреждение в случаи на природни бедствия от хидрометеорологичен произход;
5. научноизследователска, научноприложна, експертна и оперативна дейност, свързана с моделиране на метеорологичните, хидрологичните и агрометеорологичните процеси и явления и разпространението на замърсители в атмосферата и морето;
6. изследване на климата и оценка на водните ресурси;
7. фундаментални и приложни научни изследвания, подготовка на докторанти и на висококвалифицирани специалисти самостоятелно, както и съвместно с висши училища и научни организации;
8. издаване и разпространение на издания в областта на метеорологията и хидрологията;
9. хидрометеорологично обслужване на държавните институции и обществото;
10. други функции и дейности, установени в нормативен акт или възложени от министъра на образованието и науката.

(3) Международни дейности са:

1. изпълнение на задълженията на Република България към СМО;
2. осигуряване на специализирана морска прогноза за корабоплаването в район Juliette (Западно Черно море) съгласно Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море (International Convention for the Safety of Life at Sea – SOLAS);
3. наблюдение и изследване на глобалните и регионалните изменения на климата съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменения на климата;
4. получаване, разпространение и използване на спътникова информация от Европейската организация за разработване на метеорологични спътници (EUMETSAT).
5. изпълнение на задължения по други международни договори, както и по други споразумения с чуждестранни и международни организации.

Чл. 6. За изпълнение на националните и международни дейности на НИМХ всички държавни органи, публични организации и търговки дружества с държавно участие в капитала са длъжни да предоставят безвъзмездно и в пълен обем метеорологична наземна и радиолокационна информация, с която разполагат.

Чл. 7. (1) НИМХ извършва безвъзмездно експертизи и информационни услуги в рамките на своята компетентност по искане и за нуждите на органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт.

(2) НИМХ може да предоставя и възмездно услуги и научни продукти, да извършва експертизи и да провежда обучения по заявка от физически и юридически лица при условия, по ред и по цени, определени с правила за хидрометеорологично обслужване, приети от Научния съвет.

(3) НИМХ ежедневно публикува на интернет страницата си прогнози, текуща информация от метеорологични и хидрологични измервания от мониторинговата мрежа, както и други данни от специализирани измервания.

(4) НИМХ разработва, управлява и участва в програми и проекти, финансирани по национални, европейски, чуждестранни и други международни организации и програми.

Глава трета

УПРАВЛЕНИЕ И УСТРОЙСТВО

Раздел I

Органи за управление

Чл. 8. Органи за управление на НИМХ са:

1. Общо събрание;
2. Научен съвет;
3. Генерален директор.

Чл. 9. (1) Общото събрание има основен и разширен състав.

(2) Основния състав включва лицата, заемащи академична длъжност, както и служителите по трудово правоотношение с НИМХ, които притежават научна степен.

(3) Разширения състав включва лицата по ал. 2, заместник генералните директори, директорите на департаменти и филиали, които не са членове на основния състав, както и докторантите в НИМХ.

(4) Разширеният състав избира председател на Общото събрание с мандат от четири години.

(5) Председател на Общото събрание може да бъде само лице, което е член на основния му състав.

(6) Генералният директор и заместник генералните директори не могат да бъдат избирани за председатели на Общото събрание.

Чл. 10. (1) Основният състав на Общото събрание:

1. определя броя на членовете на Научния съвет;
2. избира и отзовава с тайно гласуване членовете на Научния съвет.

(2) Разширеният състав на Общото събрание:

1. приема правилник за устройството и дейността на НИМХ, както и неговото изменение или допълнение;

2. приема годишния отчет за дейността на НИМХ;

3. приема правила за работа на Общото събрание;

Чл. 11. (1) Научният съвет е колективен орган за научно ръководство на НИМХ с четиригодишен мандат.

(2) За членове на Научния съвет се избират хабилитирани лица, както и лица с научна степен „доктор на науките“, които работят по трудово правоотношение в НИМХ. Генералният директор е член на Научния съвет по право.

(3) Научният съвет избира свой председател, заместник председател и секретар за срока на мандата. За председател и заместник председател на Научния съвет не може да бъдат избирани генералният директор и заместник генералните директори.

(4) Мандатът на член на Научния съвет се прекратява предсрочно:

1. при отсъствие от три последователни заседания на Научния съвет без уважителна причина;

2. при фактическа невъзможност да изпълнява задълженията си, продължила повече от шест месеца;

3. при прекратяване на трудовото правоотношение;

4. по негово писмено искане;

5. при влизане в сила на присъда за умишлено престъпление от общ характер;

6. когато бъде отзован по реда неговото избиране.

(5) При предсрочно прекратяване на мандата на член на Научния съвет, избраният нов член има мандат до края на мандата на Научния съвет.

Чл. 12. Научният съвет:

1. определя научната политика на НИМХ;

2. приема плановете и отчетите за изпълнението за научноизследователската и учебната дейност на НИМХ;

3. приема завършените планови и договорни изследвания;

4. по предложение на генералния директор приема решения за създаване, преобразуване и закриване на научни секции;

5. по предложение на генералния директор приема решения за изграждане и промени в националната система за хидрометеорологичен мониторинг на НИМХ;

6. избира и отзовава с тайно гласуване генерален директор на НИМХ;

7. избира ръководителите на научни секции в НИМХ;

8. упражнява правомощията, предвидени в Закона за развитието на академичния състав в Република България;

9. взема решения по предложенията на генералния директор за разпореждане с имущество – собственост на НИМХ, включително научна апаратура и научни съоръжения, с единична балансова стойност, определена в правилника за устройството и дейността на НИМХ;

10. определя по предложение на генералния директор печатните и електронни издания, които НИМХ издава и разпространява;

11. избира редакционните колегии на периодичните издания на НИМХ и прави промени в тях;

12. обсъжда предложения от генералния директор бюджет на НИМХ за текущата година и приема годишния финансов отчет по видове приходи, разходи, трансфери и финансиране;

13. контролира изпълнението на бюджета за текущата година;

14. приема правила за работа на Научния съвет;

15. упражнява и други правомощия, установени в нормативен акт.

Чл. 13. (1) Длъжността генерален директор на НИМХ може да бъде заемана само от хабилитирано лице или лице с научна степен „доктор на науките“.

(2) Длъжността генерален директор се заема за четиригодишен мандат след избор, проведен от Научния съвет.

(3) Министърът на образованието и науката сключва с избрания генерален директор споразумение по чл. 107 от Кодекса на труда.

(4) Когато за генерален директор е избрано лице, което заема академична длъжност, за периода на мандата, то ползва правата за съответната академична длъжност.

(5) След прекратяване на мандата лицето по ал. 3 има право да заеме предишната академична длъжност без провеждане на конкурс и избор при условията и по реда на Закона за развитието на академичния състав на Република България.

(6) Генералният директор не може:

1. да е в йерархическа връзка на ръководство и контрол със съпруг или съпруга, с лице, с което е във фактическо съжителство, с роднина по права линия без ограничения, по сребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до четвърта степен включително;

2. да е едноличен търговец, неограничено отговорен съдружник в търговско дружество, управител, търговски пълномощник, търговски представител, прокурист,

търговски посредник, ликвидатор или синдик, член на орган на управление или контрол на търговско дружество или кооперация;

3. да е народен представител;

4. да заема ръководна или контролна длъжност на национално равнище в политическа партия.

(7) Всеки кандидат за генерален директор представя на научния съвет, който подготвя избора декларация за несъвместимост.

(8) Когато лицето е декларирало наличие на несъвместимост, то е длъжно в едномесечен срок от избора да предприеме необходимите действия за отстраняване на несъвместимостта и да представи доказателства за това пред научния съвет.

(9) В случай че лицето не предприеме действия за отстраняване на несъвместимостта в срока по ал. 8, научният съвет или министърът на образованието и науката предприема действия за прекратяване на правоотношението.

Чл. 14. (1) Мандатът на генералният директор се прекратява предсрочно с решение на Научния съвет, по негово желание или когато бъде отзован, включително поради наличие на несъвместимост по чл. 13, ал. 6. Решението на Научния съвет за отзоваване се приема с мнозинство повече от половината от списъчния му състав.

(2) Министърът на образованието и науката може да прекрати трудовото правоотношение с генералния директор и преди изтичане на мандата при безспорно установени нарушения или неизпълнение на служебните му задължения.

Чл. 15. (1) Генералният директор:

1. управлява и представлява НИМХ пред всички органи и организации и други физически и юридически лица в страната и в чужбина;

2. е постоянен представител на Република България в Световната метеорологична организация към ООН;

3. представлява държавата в международните организации, по правилата за членство в тези организации или съгласно решение на Министерския съвет;

4. организира разработването на бюджетната прогноза и проекта на бюджет и представянето им в сроковете, определени от първостепенния разпоредител с бюджет;

5. определя със заповед общите и специализирани структурни звена в НИМХ, в съответствието с решенията на Научния съвет по отношение на научните секции;

6. утвърждава длъжностното разписание и поименното разписание на длъжностите в НИМХ;

7. сключва, изменя и прекратява трудовите правоотношения с работниците и служителите в НИМХ;

8. утвърждава вътрешни правила за организацията на работа в НИМХ;
9. представя на министъра на образованието и науката в срок до 30 април годишен отчет за дейността на НИМХ за предходната година;
10. изпълнява и други функции, установени с нормативен акт или възложени от министъра на образованието и науката.

(2) При изпълнението на своите правомощия генералният директор се подпомага от заместник генерални директори. Не може да бъде назначавано за заместник генерален директор лице, което не отговоря на изискванията за несъвместимост по чл. 13, ал. 6. При сключването на трудовия договор лицето подписва декларация за обстоятелствата по чл. 13, ал. 6.

(3) Генералният директор определя броя на заместник генералните директори, делегира със заповед правомощия на заместник генералните директори и определя техните функции.

(4) Функциите на генерален директор в негово отсъствие се изпълняват от определен със заповед за всеки конкретен случай заместник генерален директор.

(5) Генералният директор може да делегира на директорите на филиалите правомощията си за сключване, изменение и прекратяване на трудовите правоотношения с работниците и служителите в тези специализирани звена.

Раздел II

Структура и работно време

Чл. 16. (1) Дейността на НИМХ се осъществява от работници и служители, които работят по трудово правоотношение, в т.ч. и заемащите академични длъжности.

(2) Общата численост на персонала се определя в правилника за устройството и дейността.

(3) НИМХ е организиран в общи и специализирани структурни звена.

Чл. 17. (1) Общите структурни звена осъществяват: финансово-счетоводни и административно-стопански дейности, административно-правно обслужване, управление на човешките ресурси и на собствеността, международни дейности, връзки с обществеността и протокол.

(2) Общите структурни звена са организирани в отдели.

Чл. 18. (1) Специализираните структурни звена осъществяват научна, научноприложна и оперативна дейност в областите метеорология, хидрология и агрометеорология, както и иновативна и образователна дейност.

(2) Специализираните структурни звена са департаменти и филиали. Филиалите са регионални структури.

(3) В департаментите и филиалите може да се създават: научни секции, отдели, сектори, лаборатории и обсерватории.

Чл. 19. Броят и числеността на персонала на общите и на специализираните структурни звена в НИМХ се определят от генералния директор в рамките на общата численост.

Чл. 20. (1) Нормалната продължителност на работното време на работниците и служителите в НИМХ е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица.

(2) Работното време на работниците и служители в НИМХ се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на смени – сумирано за шестмесечен период.

(3) При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта, като работните часове през нощта не следва да надвишават средно 12 часа за всеки 24-часов период.

(4) Поради спецификата на дейността на работниците и служителите на НИМХ, полагащи труд на високопланински станции, с над 1500 м. надморска височина работното време се изчислява на 12-часови смени – сумарно за шестмесечен период, които включват времето за качване и за слизане от и до работното място. При тежки метеорологични условия, когато са застрашени живота и здравето на работници и служители се допуска по изключение 24-часова смяна, както и отлагане ползването на междуседмичната почивка.

(5) За работниците и служители в НИМХ, извън работещите на смени, може да се установява ненормиран работен ден.

(6) Работното време над нормалната му продължителност и при работа на смени се компенсира с намалено работно време, с почивки, с допълнителен отпуск или с допълнително възнаграждение.

(7) Редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане и компенсиране извън нормалната продължителност и при работа на смени, се определят с заповед на генералния директор на НИМХ.

Глава четвърта

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 21. (1) Имуществото на НИМХ е държавна собственост.

(2) Имотите, които НИМХ управлява са публична държавна собственост.

(3) Имотите по ал. 2 или части от тях, може да се отдават под наем при условията и по реда на Закона за държавната собственост.

Чл. 22. (1) Националният институт по метеорология и хидрология (НИМХ) прилага делегиран бюджет, който дава право на генералния директор:

1. на второстепенен разпоредител с бюджет;
2. да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, като уведомява за това първостепенния разпоредител с бюджет;
3. да се разпорежда със средствата на НИМХ;
4. да определя броя и числеността на персонала на общите и на специализираните структурни звена в НИМХ в рамките на общата численост.
5. да определя индивидуалните възнаграждения на персонала в рамките на утвърдените разходи по бюджета на НИМХ за съответната бюджетна година.

(2) Установеното към края на годината превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на НИМХ се включва в бюджета му за следващата година. Необходимите за целта средства се разчитат по бюджета на Министерството на образованието и науката.

(3) Генералният директор на НИМХ разпределя определените по бюджета за съответната година приходи, разходи и трансфери по параграфи от Единната бюджетна класификация и след обсъждане с научния съвет, представя бюджета за утвърждаване от министъра на образованието и науката.

Чл. 23. (1) В делегирания бюджет на НИМХ се включват разходи за сметка на:

1. средства от държавния бюджет чрез бюджета на Министерството на образованието и науката за изпълнение на основните функции по чл. 5, ал. 1 и за развитие на материалната база;
2. трансфери от други бюджети за изпълнение на дейности на НИМХ, възложени със закон;
3. приходи от реализация на интелектуални и други продукти, от сключени договори с физически и юридически лица, от такси за кандидатстване и за обучение на докторанти и от помощи и дарения;
4. установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на НИМХ.

(2) Лицата, които предоставят безвъзмездно помощи и дарения на НИМХ, подават декларация за произход на средствата съгласно Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Чл. 24. НИМХ публикува на интернет страницата си утвърдения бюджет за текущата година, както и годишния финансов отчет, при спазване на изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) НИМХ по чл. 1 е правопреемник на преобразувания Националният институт по метеорология и хидрология съгласно § 1 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г.

(2) Имуществото, архивът, както и всички права и задължения, включително членствените правоотношения в национални, европейски и международни организации по метеорология и хидрология, и правото да обучава докторанти по акредитирани докторски програми на Националният институт по метеорология и хидрология по § 1 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. преминават към НИМХ по чл. 1.

(3) Трудовите правоотношения на служителите на Националният институт по метеорология и хидрология по § 1 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. към влизане в сила този закон се уреждат съгласно чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 2. Председателят на Общото събрание на учените на преобразувания Националният институт по метеорология и хидрология съгласно § 1 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г., избран преди влизане в сила на този закон, продължава своя мандат до изтичане неговия срок като председател на Общото събрание на НИМХ по чл. 1.

§ 3. Научният съвет на преобразувания Националният институт по метеорология и хидрология съгласно § 1 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г., избран преди влизане в сила на този закон, продължава своя мандат до изтичане на неговия срок като научен съвет на НИМХ по чл. 1.

§ 4. Назначеният към влизане в сила на този закон генерален директор на преобразувания Националният институт по метеорология и хидрология съгласно § 1 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. продължава да заема длъжността генерален директор на НИМХ по чл. 1, като четиригодишният му мандат започва да тече от влизане в сила на този закон.

§ 5. (1) В срок до два месеца от влизането в сила на този закон Общото събрание на НИМХ приема правилник за устройството и дейността на Националният институт по метеорология и хидрология.

(2) До приемане на правилника по ал. 1 се прилага Правилника за устройството и дейността на Националния институт по метеорология и хидрология, приет с ПМС № 7 от 14.01.2019 г.(обн. ДВ, бр. 6 от 2019 г.), доколкото не противоречи на този закон.

§ 6. В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон имотите по чл. 21, ал. 2 се актуват като публична държавна собственост от областните управители по местонахождението им по реда на Закона за държавната собственост.

§ 7. Законът влиза в сила от 1 януари 2020 г.

ПРОЕКТ